

Opvoedingswinkels

Financiële inspecties 2013

3 februari 2014

Inhoud

Managementsamenvatting	3
1 Situering	4
2 Financiële rapportering	4
2.1 Besluiten financiële inspecties	4
2.2 Kostenstructuur	4
3 Financiële gezondheid	5
4 Subsidiebesteding en reserve.....	5
4.1 Kostendekking.....	5
4.2 Reservevorming	6
5 Conclusies.....	7
Bijlage: Uittreksel uit het Besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 betreffende de toekenning van een subsidie-enveloppe en kwaliteitslabel aan de opvoedingswinkels	8

Managementsamenvatting

De 14 opvoedingswinkels worden uitgebaat door 7 stadsbesturen, 6 verenigingen zonder winstoogmerk en 1 OCMW-vereniging die hiervoor een jaarlijkse subsidie ontvangen van de agentschappen Kind en Gezin en Jongerenwelzijn als tegemoetkoming in de werkings- en personeelskosten.

De financiële inspecties gebeurden op basis van de rapportering die de opvoedingswinkels aan Kind & Gezin bezorgden. Bij 12 opvoedingswinkels oordeelden de inspecteurs dat de financiële rapportering als behoorlijk uitgangspunt kan aangenomen worden bij de verdere dossierbehandeling binnen de Vlaamse overheid. De rapportering van 1 opvoedingswinkel moet echter met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden en de rapportering van een andere kan niet gebruikt worden voor deze dossierbehandeling.

Uit de meeste inspecties bleek dus dat de gerapporteerde, toegewezen opbrengsten en kosten reëel zijn en betrekking hebben op de activiteiten van de opvoedingswinkel. Enkel bij de opvoedingswinkel waarbij de financiële rapportering met de nodige omzichtigheid moet gebruikt worden, is er enige twijfel.

Tijdens de financiële inspecties werd echter vastgesteld dat in de financiële verslagen de kosten, verbonden aan de opvoedingswinkel, niet steeds correct toegewezen worden aan de opvoedingswinkel. De financiële rapportering geeft dus geen volledig beeld van de kostenstructuur van een opvoedingswinkel. Bovendien volstaat de totale subsidie voor de opvoedingswinkel vaak niet om de gerapporteerde personeels- en werkingskosten, verbonden aan de opvoedingswinkel, te dekken. Aangezien de subsidie meestal ontoereikend is om de reële kosten te dragen moeten er dus in de meeste gevallen ook geen reserves aangelegd worden.

Een analyse van de financiële gezondheid, op basis van de jaarrekening van de beheersinstantie, is voor de 14 opvoedingswinkels niet relevant om diverse redenen. Uit de individuele inspectieverslagen van de OCMW-vereniging en 5 verenigingen zonder winstoogmerk blijken er weinig tot geen financiële moeilijkheden.

1 Situering

In 2013 vond er een eerste inspectieronde plaats bij 14 opvoedingswinkels door zowel de inhoudelijke als de financiële inspectie van Zorginspectie. Deze nota bevat de financiële inspectievaststellingen.

7 stadsbesturen, 6 verenigingen zonder winstoogmerk en 1 OCMW-vereniging baten 14 opvoedingswinkels uit.

2 Financiële rapportering

2.1 Besluiten financiële inspecties

Er werd een inspectie uitgevoerd op basis van de financiële rapportering die ingediend werd bij het agentschap Kind en Gezin.

Op basis van de steekproefsgewijs verrichte inspectieactiviteiten en rekening houdend met de inspectievaststellingen, oordeelden de inspecteurs dat bij 12 opvoedingswinkels – voor zover het de aanwending van de subsidies Vlaamse overheid betreft – de financiële rapportering als behoorlijk uitgangspunt kan aangenomen worden bij de verdere dossierbehandeling binnen de Vlaamse overheid. Dit betekent dat de gerapporteerde kosten en opbrengsten reëel zijn en betrekking hebben op de activiteiten van de opvoedingswinkel. De rapportering van 1 opvoedingswinkel moet echter met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden bij de verdere dossierbehandeling. En de rapportering van een andere kan niet gebruikt worden bij deze dossierbehandeling. Voor de redenen van deze besluiten verwijzen we naar de individuele inspectieverslagen.

2.2 Kostenstructuur

Uit de inspecties bleek dat de gerapporteerde, toegewezen kosten reëel zijn. Enkel bij de opvoedingswinkel waarbij de financiële rapportering met de nodige omzichtigheid moet gebruikt worden, is er enige twijfel over een bepaalde kost.

Artikel 26 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 betreffende de toekenning van een subsidie-enveloppe en kwaliteitslabel aan de opvoedingswinkels stelt dat *“het verslag minstens een overzicht van alle kosten en inkomsten van de opvoedingswinkel bevat”*.

Tijdens de financiële inspecties werd er echter vastgesteld dat deze financiële verslagen geen representatief beeld geven van de kosten van een opvoedingswinkel, omdat vaak niet alle kosten die verband houden met de opvoedingswinkel vanuit de boekhouding systematisch gerapporteerd worden aan Kind en Gezin. De kosten worden immers niet steeds correct toegewezen aan de opvoedingswinkel. Bovendien kan dit bij een zelfde opvoedingswinkel ook jaarlijks verschillen. Zo werd vastgesteld dat de financiële rapporteringen bijvoorbeeld niet elk jaar kosten voor nutsvoorzieningen, telefonie of huur bevatten.

In tegenstelling tot wat artikel 26 bepaalt, geeft de financiële rapportering dus niet steeds een volledige weergave van de kostenstructuur van een opvoedingswinkel.

3 Financiële gezondheid

Een analyse van de financiële gezondheid, in het kader van de beoordeling van de continuïteit van de dienstverlening aan de gebruikers, moet uitgevoerd worden op basis van de jaarrekening van de beheersinstantie. Dergelijke financiële analyse is voor de opvoedingswinkels minder relevant om diverse redenen:

- 57% van de 14 opvoedingswinkels wordt georganiseerd door een openbaar bestuur of OCMW-vereniging. De financiële gezondheid analyseren van dergelijke beheersinstanties is minder relevant omdat het financieel risico voor deze beheersinstanties zeer gering is.
- De opvoedingswinkels zijn meestal ingebed in een beheersinstantie die een ruime waaier aan andere activiteiten organiseert. Het aandeel van de opvoedingswinkel is hierin zeer beperkt, waardoor de invloed van de opvoedingswinkel op de financiële gezondheid van de beheersinstantie als geheel eveneens zeer beperkt is en de financiële gezondheid voornamelijk wordt beïnvloed door andere activiteiten.

In de individuele inspectieverslagen van de OCMW-vereniging en 5 verenigingen zonder winstoogmerk is er wel een oordeel over de financiële gezondheid van de totale beheersinstantie opgenomen. Hieruit blijken er weinig tot geen financiële moeilijkheden en worden er, gezien de huidige financiële toestand, op korte termijn en mits goed beheer geen grote financiële moeilijkheden verwacht.

4 Subsidiebesteding en reserve

De subsidiebesteding werd aan de hand van 5 ratio's geanalyseerd. Niet voor alle opvoedingswinkels kunnen alle ratio's berekend worden om volgende redenen:

- De gegevens zijn niet voor alle jaren beschikbaar (1 opvoedingswinkel wordt pas vanaf 2010 uitgebaat door de beheersinstantie en een andere vanaf 2011).
- De financiële rapporteringen kunnen niet steeds een basis zijn voor verdere analyse. Hiervoor verwijzen we naar de individuele inspectieverslagen.

4.1 Kostendekking

De opvoedingswinkels ontvangen voor de uitvoering van hun opdracht een jaarlijkse subsidie als tegemoetkoming in de werkings- en personeelskosten. De kosten moeten daadwerkelijk uitbetaald worden. Er zijn twee subsidiestromen: Kind en Gezin geeft een subsidie voor de personeels- en werkingskosten en agentschap Jongerenwelzijn geeft enkel een subsidie voor de werkingskosten. (artikel 23)

Op basis van de kosten in de financiële rapportering wordt de subsidiebesteding geanalyseerd. Gelet op de bemerking in deel 2.2., is het in werkelijkheid mogelijk dat er nog andere kosten voor de opvoedingswinkel zijn die echter niet werden toegewezen. De toegewezen kosten zijn wel reëel, behalve mogelijks bij 1 opvoedingswinkel.

Ratio	2009	2010	2011
personeelskosten + werkingskosten > totale subsidie	9/11 81,8%	11/12 91,7%	12/13 92,3%
personeelskosten > personeelssubsidie	9/9 100,0%	8/9 88,9%	7/9 77,8%
werkingskosten > werkingssubsidie	7/10 70,0%	10/10 100,0%	9/10 90,0%

In 2009 volstaat bij 82% de **totale subsidie** voor de opvoedingswinkel niet om de gerapporteerde personeels- en werkingskosten van de opvoedingswinkel te dekken. In 2010 en 2011 is bij 92% de totale subsidie onvoldoende. Bij 1 opvoedingswinkel is de subsidie zowel in 2009 als in 2010 voldoende, maar niet in 2011.

De tweede ratio is berekend voor dezelfde 9 opvoedingswinkels. In 2009 zijn de personeelskosten bij alle 9 opvoedingswinkels groter dan de **personeelssubsidie**. In 2010 overtreft bij 1 opvoedingswinkel (= 11%) de personeelssubsidie de personeelskosten niet. In 2011 is de personeelssubsidie bij 2 andere opvoedingswinkels groter dan de personeelskosten (= 22%). De aanzienlijke procentuele daling, waar de personeelssubsidie ontoereikend is, heeft dus vooral te maken met het beperkte aantal opvoedingswinkels waarvoor deze ratio berekend kan worden (9).

De derde ratio is berekend voor dezelfde 10 opvoedingswinkels. In 2009 zijn bij 70% de werkingskosten groter dan de **werkingssubsidie**. Bij 30% is de werkingssubsidie dus groter dan de werkingskosten. In 2010 volstaat de werkingssubsidie echter nooit om de werkingskosten te dekken. In 2011 is bij 1 of 10% de werkingssubsidie groter dan de werkingskosten, net zoals in 2009 voor deze opvoedingswinkel.

4.2 Reservevorming

Ratio	2009	2010	2011
Geen reservevorming omdat personeelskosten + werkingskosten > totale subsidie	9/11 81,8%	11/12 91,7%	12/13 92,3%
Geen reservevorming omdat personeelskosten > personeelssubsidie en/of werkingskosten > werkingssubsidie	6/9 66,7%	8/9 88,9%	6/9 66,7%

Volgens artikel 25 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 betreffende de toekenning van een subsidie-enveloppe en kwaliteitslabel aan de opvoedingswinkels moet, *“als de subsidie meer bedraagt dan de reële uitgaven voor personeels- en werkingskosten, de opvoedingswinkel met het saldo reserves opbouwen”*.

Er zijn twee interpretaties van dit artikel mogelijk. Bij de interpretatie in ruime zin wordt de totale subsidie voor de opvoedingswinkel vergeleken met de som van de personeels- en werkingskosten. Bij de interpretatie in enge zin wordt elke kostensoort met de respectievelijke subsidie vergeleken.

Interpretatie 1:

Indien men de **totale subsidie** vergelijkt met de **som van de personeels- en werkingskosten** dient in 2009 82% geen reserve aan te leggen. In 2010 en 2011 moet 92% geen reserve aanleggen. 2 opvoedingswinkels dienen in 2009 wel een reserve aan te leggen. In 2010 en 2011 dient 1 opvoedingswinkel een reserve aan te leggen. 1 opvoedingswinkel moet zowel in 2009 als in 2010 een reserve aanleggen.

Interpretatie 2:

Indien men de **kostensoort vergelijkt met de respectievelijke subsidiesoort**, dient in 2009 67% geen reserve te vormen. 3 opvoedingswinkels moeten wel een reserve aanleggen omdat de werkingssubsidie groter is dan de werkingskosten. In 2010 dient slechts 1 (= 11%) een reserve aan te leggen omdat de personeelskosten kleiner zijn dan de personeelssubsidie. In 2011 dient 67% geen reserve aan te leggen. 2 opvoedingswinkels dienen een reserve aan te leggen omdat de

personeelskosten kleiner zijn dan de personeelssubsidie, en 1 omdat de werkingskosten kleiner zijn dan de werkingssubsidie. Deze ratio betreft dezelfde 9 opvoedingswinkels. 1 opvoedingswinkel moet in 2009 en 2011 een reserve aanleggen, en 1 opvoedingswinkel in 2009 en 2010.

5 Conclusies

7 stadsbesturen, 6 verenigingen zonder winstoogmerk en 1 OCMW-vereniging baten 14 opvoedingswinkels uit. De opvoedingswinkels ontvangen van de agentschappen Kind en Gezin en Jongerenwelzijn voor de uitvoering van hun opdracht een jaarlijkse subsidie als tegemoetkoming in de werkings- en personeelskosten.

De financiële inspecties gebeurden op basis van de rapportering die de opvoedingswinkels aan Kind & Gezin bezorgden. Bij 12 opvoedingswinkels oordeelden de inspecteurs dat de financiële rapportering als behoorlijk uitgangspunt kan aangenomen worden bij de verdere dossierbehandeling binnen de Vlaamse overheid. De rapportering van 1 opvoedingswinkel moet echter met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden en de rapportering van een andere kan niet gebruikt worden voor deze dossierbehandeling.

Uit de meeste inspecties bleek dus dat de gerapporteerde, toegewezen opbrengsten en kosten reëel zijn en betrekking hebben op de activiteiten van de opvoedingswinkel. Enkel bij de opvoedingswinkel waarbij de financiële rapportering met de nodige omzichtigheid moet gebruikt worden, is er enige twijfel.

Tijdens de financiële inspecties werd echter vastgesteld dat in de financiële verslagen de kosten, verbonden aan de opvoedingswinkel, niet steeds correct toegewezen worden aan de opvoedingswinkel. De financiële rapportering geeft dus geen volledig beeld van de kostenstructuur van een opvoedingswinkel.

Een analyse van de financiële gezondheid, op basis van de jaarrekening van de beheersinstantie, is voor de 14 opvoedingswinkels niet relevant om diverse redenen. Uit de individuele inspectieverslagen van de OCMW-vereniging en 5 verenigingen zonder winstoogmerk blijken er weinig tot geen financiële moeilijkheden.

Meestal volstaat de totale subsidie voor de opvoedingswinkel niet om de gerapporteerde personeels- en werkingskosten, verbonden aan de opvoedingswinkel, te dekken. Dit geldt ook indien men deze twee kostensoorten apart beschouwt.

Indien de subsidie meer bedraagt dan de reële uitgaven voor personeels- en werkingskosten, moet de opvoedingswinkel reserves opbouwen. Aangezien de subsidie meestal ontoereikend is om de reële kosten te dragen moeten er dus in de meeste gevallen geen reserves aangelegd worden.

Bijlage: Uittreksel uit het Besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 betreffende de toekenning van een subsidie-enveloppe en kwaliteitslabel aan de opvoedingswinkels

Art. 20. De toekenning van de subsidie-enveloppe kan ingetrokken worden als:

1° het samenwerkingsverband niet meer voldoet aan de voorwaarden, vermeld in dit besluit, in het bijzonder bij een negatieve evaluatie van het beleidsplan;

2° het samenwerkingsverband een ernstige onregelmatigheid begaat, vooral met betrekking tot de bepalingen, vermeld in artikel 23 tot en met 26.

Kind en Gezin brengt het samenwerkingsverband daarvan vooraf per aangetekende brief op de hoogte. Het samenwerkingsverband kan binnen veertien dagen na de ontvangst van die brief vragen om gehoord te worden, voor een definitieve beslissing wordt genomen.

Afdeling 3. - Toekenning van de subsidiëring

Art. 23. § 1. De opvoedingswinkel waaraan een subsidie-enveloppe wordt toegekend, ontvangt voor de uitvoering van zijn opdrachten een jaarlijkse subsidie. De subsidie dient als tegemoetkoming in de werkingskosten en personeelskosten. De kosten moeten daadwerkelijk uitbetaald worden.

§ 2. Kind en Gezin kent jaarlijks een vast subsidiebedrag toe aan elke opvoedingswinkel als tegemoetkoming voor :

1° personeelskosten : 39.484 euro voor de opvoedingswinkels in de grootsteden Antwerpen, Brussel en Gent, en 19.724 euro voor de opvoedingswinkels in de overige centrumsteden;

2° werkingsmiddelen : 2.765,50 euro.

§ 3. Jongerenwelzijn kent jaarlijks een subsidie van 45.000 euro toe voor de werkingskosten, die tussen de gesubsidieerde opvoedingswinkels wordt verdeeld in verhouding tot het aantal minderjarigen dat in de desbetreffende centrumstad in de bevolkingsregisters ingeschreven is, tot maximaal 5.000 euro per centrumstad.

§ 4. De subsidies, vermeld in § 2 en § 3, worden jaarlijks gekoppeld aan het indexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van het concurrentievermogen. De bedragen zijn vastgesteld op basis van de gezondheidsindex van november 2007 met basisjaar 2004, namelijk 106,93.

Art. 24. Het toegekende subsidiebedrag kan alleen aangewend worden voor en gerechtvaardigd worden door de werking van het project. Subsidies die aangewend worden voor uitgaven die niet te verantwoorden zijn in het kader van de opdrachten van de opvoedingswinkel, worden teruggevorderd.

Alle bewijsstukken van de besteding van de subsidie worden door de opvoedingswinkel bewaard en kunnen door de administratie worden opgevraagd of kunnen ter plaatse worden gecontroleerd door de medewerkers van het agentschap Inspectie Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Tijdens de controle, vermeld in het eerste lid, zal worden nagegaan of aan de bepalingen van het besluit werd voldaan. Als dat niet het geval is, kunnen Jongerenwelzijn en Kind en Gezin de subsidie terugvorderen.

Art. 25. Als de subsidie die krachtens dit besluit toegekend is, meer bedraagt dan de reële uitgaven voor personeels- en werkingskosten, moet de opvoedingswinkel met het saldo reserves opbouwen. De vorming van reserves mag maximaal 10 % bedragen van de voor het hele jaar toegekende subsidie. De gecumuleerde reserves mogen maximaal 20 % bedragen van het gemiddelde van de

jaarlijkse subsidie van de laatste drie jaar.

De reserves moeten worden aangewend voor dezelfde doeleinden en onder dezelfde voorwaarden als de subsidie, vermeld in dit besluit.

Art. 26. De opvoedingswinkel stelt jaarlijks een financieel verslag op en bezorgt dat uiterlijk op 15 april aan Kind en Gezin. Het verslag bevat minstens een overzicht van alle kosten en de inkomsten van de opvoedingswinkel.

De originele, genummerde en gedateerde bewijsstukken die betrekking hebben op de subsidieperiode, worden voor controle ter beschikking gehouden.

Ze kunnen door de administratie worden opgevraagd of ter plaatse gecontroleerd worden door de personeelsleden van het agentschap Inspectie Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.